

PRIVACIÓ DE LLIBERTAT I DRETS HUMANS

Butlletí bimensual del SIRECOVI

NOTA EDITORIAL

En aquest número:

- PRESOS SOCIALS: EXPERIÈNCES A PRESÓ
- INFORMES SOBRE LA GESTIÓ DELS CENTRES PENITENCIARIS DURANT L'ESTAT D'ALARMA
- SOBRESEÏMENT LLIURE I ARXIU DE LA CAUSA CONTRA IÑAKI RIVERA
- FAMILIARS DE PRESOS I DRET A LA SALUT. RELAT EN PRIMERA PERSONA
- ENTREVISTA A DOS DELS EMPRESONATS EN L'OPERACIÓ JUDES
- RESSENYA: "PODEM ABOLIR LES PRESONS?" D'ANGELA DAVIS.

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

Tenim el gust de presentar, just a les portes del període de vacances, l número 4 del nostre Butlletí per tal de seguir informant als i les lectores d'alguns aspectes fonamentals que tenen a veure amb la privació punitiva de la llibertat i el seu nivell d'incidència en el respecte dels drets fonamentals de les persones privades de llibertat.

En aquest número, incloem el relat d'un familiar d'una persona privada de llibertat que ha viscut un autèntic calvari en els darrers 7 anys, relacionat amb l'atenció a la salut (o atenció en realitat clarament deficitària de la mateixa) de la persona presa. Més enllà de les circumstàncies concretes que el cas reflecteix (i que no transcriu aquí per convidar els i les lectores a entrar en el relat), des d'un punt de vista més general o estructural, el mateix reflecteix el deteriorament progressiu que el sistema penitenciari, en el seu conjunt, ha anat provocant en una persona que, amb problemes de toxicomania greu, no ha trobat en el sistema penitenciari un àmbit rehabilitador, o curatiu, sinó que per contra, aquest sistema ha estat devastador per a ell i la seva família. El pretès caràcter terapèutic de la presó queda un cop més desmentit i posa en relleu que no és la resposta adequada per a persones que acaben en l'àmbit delinqüencial després de greus mancances que haurien d'haver estat ateses per altres serveis de l'Estat (mèdics, assistencials, psicosocials ...) i no de caràcter punitiu. Agraïm des de la Redacció del Butlletí la confiança en brindar-nos un relat tan íntim com valent en la seva imprescindible difusió.

(Continúa)

NOTA EDITORIAL

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

Una altra important peça que presentem en aquest número, és la relativa als informes sobre la gestió dels centres penitenciaris durant l'Estat d'Alarma. Ja en el número anterior vam avançar algunes recomanacions donades a les administracions penitenciàries respecte a la gestió de la desescalada a les presons per a salvaguardar els drets fonamentals de les persones preses. En el marc del projecte que vam realitzar denominat "Monitoritzant la presó i l'activitat policial durant l'emergència de la Covid-19", que s'estendrà fins a mitjans de 2021 aproximadament, fem un balanç ara dels primers informes publicats que concerneixen el període de l'Estat d'Alarma, des del 15 de març cap a mitjans de maig.

També s'hi inclou en aquesta ocasió una entrevista realitzada per una de les investigadores del SIRECOVI a dues persones detingudes en ocasió del que ja es coneix com el cas dels detinguts del "23 de setembre». Convidem a la seva lectura molt especialment perquè es puguin constatar els diversos episodis de violència institucional soferts i explicats en primera persona i fins on pot arribar i degenerar un cas quan és la instància més dura dels aparells de repressió estatal la que actua: la Guàrdia Civil per ordres directes de l'Audiència Nacional sota l'acusació de tipus penals de terrorisme i tinença il·lícita d'explosius.

Des d'un punt de vista cultural, aquest número inclou també una ressenya de l'obra d'Angela Davis, ara reeditada en català amb el títol de "Podem abolir els presons?" (Originalment titulada "Are prisons Obsolete?") Amb un Pròleg de Jordi Cuixart (qui, per cert, acaba de ser tornat al segon grau de classificació després d'haver-se impugnat per la Fiscalia la seva progressió a tercer grau) i un Epíleg de David Fernández. Després de més de 50 anys de lluita, recerca i compromís, el treball de Davis segueix incòmode en la seva actualitat i recorda l'aporia representada pel fet que la reforma positiva de la presó pugui contribuir a la seva perpetuïtat, deixant així de banda el plantejament radical per la seva abolició. David Fernández al voltant d'això, recorda la pobresa d'una esquerra (espanyola i catalana) que encara ni ha entrat en el debat polític cultural sobre la superació de la presó. L'obra d'Angela Davis constitueix una directa invitació a entrar en aquesta assignatura pendent.

Per acabar, indicar que un altre investigador del SIRECOVI inclou una peça informativa sobre la fi de la causa penal interposada contra mi per diversos sindicats de funcionaris de presons per haver denunciat tortures i maltractaments en presons de Catalunya. Després de gairebé dos anys de procés, l'Audiència Provincial de Barcelona acaba de decretar (de conformitat amb el sol·licitat pel Ministeri Fiscal), el sobreseïment lliure i l'arxiu de la causa. Malgrat el dany causat (d'indole diversa), vull aprofitar des d'aquí per, primer, agrair les immenses mostres de solidaritat nacional i internacional rebudes. I, en segon lloc, manifestar des de l'Observatori del Sistema Penal i Drets Humans de la Universitat de Barcelona que seguirem encara amb més determinació la nostra tasca d'investigació, registre i comunicació de la violència institucional allà on la mateixa sigui detectada. El fet que certs sindicats estiguin més preocupats a denunciar defensors de drets humans que a investigar accions de maltractaments, els col·loca per si mateix en el lloc d'un corporativisme mal entès que fa molt de mal a la professió que diuen protegir. Cada un, per tant, està en el lloc en què decideix estar.

Fins a la tornada de l'estiu, des del SIRECOVI us desitgem el millor i al setembre esperem tornar amb les forces renovades, ja que hi ha molta feina per davant per seguir realitzant.

Barcelona, 10 d'agost de 2020

PRESOS SOCIALS

Al mal tiempo, buen derecho

AUTOR: JORDI BUZON

El COVID-19, también conocido como coronavirus, ha causado graves estragos a todo el conjunto de la humanidad, sin importar color, raza o religión. Aun así, se ha encarnizado, como la mayoría de hecatombes, crisis o pandemias, sobre los grupos sociales más desfavorecidos, causando gravísimas situaciones entre los colectivos en riesgo de exclusión social. En este caso, y con el mayor de los respetos hacia los fallecidos y sus familiares y amigos, quiero, con estas humildes letras, incidir sobre un colectivo afectado: la población reclusa.

El paro de la actividad jurídica, ha retrasado los beneficios penitenciarios de miles de recluso que en las prisiones, al menos en las catalanas, no han podido realizar los cursos de abordaje de las diferentes tipologías debido a la suspensión de dichos cursos, ralentizando de este modo sus salidas al exterior y, por ende, su reinserción y rehabilitación, por lo que nos preguntamos ¿existe algún plan de acción para subsanar tal desviación? Porque retrasar las salidas, lo único que crea es incrementar la punibilidad de las penas privativas de libertad y lo que ello conlleva a nivel personal, social y familiar (...).

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Informes sobre la gestió dels centres penitenciaris durant l'Estat d'Alarma

AUTOR: ALEJANDRO FORERO CUELLAR

Al Bulletí anterior avançàvem algunes recomanacions per a les administracions penitenciàries respecte de la gestió de la desescalada a les presons per a salvaguardar els drets fonamentals de les persones preses. Part d'aquest treball, que s'ha realitzat conjuntament amb nombroses organitzacions socials a nivell estatal, s'inscriu dins d'un projecte de recerca més ampli titulat Monitoritzant la presó i l'activitat policial durant l'emergència de la Covid-19. Pel que fa a l'àmbit penitenciari, en aquest projecte, dissenyat per l'OSPDH i que durarà fins a mitjans de 2021, ens vam plantejar fer un diagnòstic dinàmic consistent en informes periòdics sobre la gestió de la pandèmia en els sistemes penitenciaris de Catalunya i de l'Administració General de l'Estat.

Doncs bé, per a aquest Butlletí tenim el gust de compartir els primers informes que publiquem i que abasten el període de l'Estat d'Alarma, del 15 de març fins a mitjans de maig. El 3 de juliol vam publicar 3 informes, el relatiu a la gestió a les presons catalanes, en relació a les presons de l'Estat (excepte Catalunya), i un compendi de recomanacions. (...)

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Sobreseïment Lliure i Arxiu de la causa contra Iñaki Rivera

AUTOR: ALEJANDRO FORERO CUELLAR

El passat 16 de juliol, la Secció Segona de l'Audiència Provincial de Barcelona, va decretar el Sobreseïment Lliure i Arxiu de la causa penal oberta contra Iñaki Rivera Beiras, director de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona.

L'arxiu de la causa posa fi a 20 mesos d'una persecució judicial que han portat endavant diverses seccions sindicals de treballadors/es penitenciaris/es i que com hem vingut denunciant en tot aquest temps, no han suposat més (ni menys) que la criminalització de l'exercici de la llibertat d'expressió i la tasca de defensa dels drets humans per la qual és conegut i reconegut Rivera, no només a l'Estat espanyol sinó també internacionalment.. (...)

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Familiares de presos y derecho a la salud. Relato en primera persona.

AUTORA: BIENVE PEÑA FERNÁNDEZ

Hola, soy Bienve, familia de interno en Brians 2. Cuento mi experiencia, bueno, por llamarlo de alguna manera, pues es un sentimiento desgarrador de impotencia y desolador tanto para el interno como para la familia y amigos.

Empiezo por decir que mi hermano entró en la modelo en mayo del 2013, estaba enganchado, era politoxicómano. Allí supuestamente estaba tomando metadona y estaba dejando las drogas. La cuestión que octubre del mismo año 2013, tuvo una sobredosis, entró en coma y tuvieron que trasladarlo al clínico de Barcelona. En ningún momento avisaron a la familia. (...)

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

<<Hem patit situacions que vam normalitzar però que a posteriori hem reconegut com a tortures>>

AUTORA: SHEILA MARIN GARCIA

Sant Fost de Campsentelles, 25 de juliol de 2020. El passat 23 de setembre, a diverses ciutats catalanes, 9 persones pertanyents als Comitès de Defensa de la República, CDR's, van ser detingudes. L'operatiu policial, totalment excepcional, va desplegar 500 agents de la Guàrdia Civil. L'operació, anomenada Judes, era dictada per l'Audiència Nacional, i els càrrecs: terrorisme i tinença d'explosius. D'aquestes 9 persones detingudes, 7 d'elles van acabar sent traslladades a Madrid, en un procés tortuós i torturant, que va culminar en el seu empresonament provisional, també amb caràcter excepcional.

Gairebé un any després del dia que va canviar per sempre les vides d'aquestes persones i les seves famílies, he volgut parlar amb dos d'ells, en Jordi Ros i n'Alexis Codina, per fer-ne balanç, analitzar el present i conèixer la seva perspectiva de futur. M'han parlat d'una repressió legal, amb forma de manilles, calabossos, vistes i presó; però també me n'han parlat d'una il·legal, en forma de tortures.

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Foto: Roger Benet

RESSENYA:

“Podem abolir les presons?” d’Angela Davis.

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

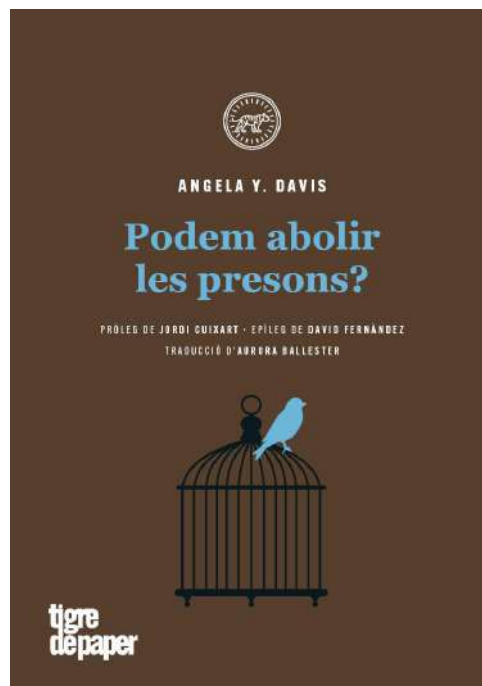
Recentment s'ha editat, en català, l'obra originalment publicada en anglès el 2003, sota el títol de *Are prisons obsolete?* Ara s'ha re-titulat com *Podem abolir els presons?*, editada el passat mes de març per "Tigre de Paper" amb Pròleg de Jordi Cuixart i un Epíleg de David Fernández.

Constitueix una alegria comprovar que corren altres temps en què és possible llegir a una autora que ha estat tan proscribida que, en algun dels nostres països i en altres temps, la sola tinença d'algun material de Davis, constituïa un objecte prohibit (material " subversiu ", en concret) i suposava la immediata persecució del seu posseïdor. Ni parlar de la seva lectura a la Universitat fins fa no molts anys i el seu absolut desconeixement (quan no menyspreu) en l'àmbit dels juristes penalistes.

Angela Davis, al menys per a la nostra generació, és un d'aquests noms sagrats amb què vam créixer i ens eduquem en la crítica carcerària (i social) fa ja unes quantes dècades. Personalment, com he dit, em produeix una renovada alegria aquesta re-edició i la possibilitat que joves que no l'han freqüentat s'acostin a qui va encarnar en l'últim mig segle com a mínim, una representació genuïna d'una crítica radical de l'estructura capitalista de les societats contemporànies així com de la superestructura penal i, especialment, carcerària.

En efecte, les seves obres, però millor la seva vida, la seva militància, la seva alçada ètica i la repressió que va patir en carn pròpia, vénen de llarg, de molt enrere. Convé recordar, si més no aquí molt succintament, algun traç per entendre el contingut profund d'aquest treball, el seu background (...).

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

PRIVACIÓ DE LLIBERTAT I DRETS HUMANS

Butlletí bimensual del SIRECOVI

Comencem l'any 2020...

...i ho fem engegant projectes com la creació d'aquest Butlletí. Tant aquesta feina com tota la que desenvolupem des del SIRECOVI, la realitzem majoritàriament de forma voluntària. L'àrea de treball en què desenvolupem la nostra tasca és delicada i suposa denunciar i treure a la llum tot allò que suposi una crítica a l'*statu quo*. Aquesta tasca suposa una lluita constant i, moltes vegades, comporta conseqüències, personals, laborals i, inclús, penals.

Ara més que mai, en un context sociopolític com el que estem vivint, on les mesures d'excepcionalitat penal han esdevingut la norma, on la repressió i la criminalització de la dissidència política i la protesta ciutadana s'incrementen, on els abusos contra els més dèbils de la societat són perpetrats (i silenciats) des de la més fosca impunitat, creiem que una feina de forta denúncia social i la defensa permanent dels drets fonamentals de totes nosaltres és imprescindible. Per trencar amb silencis, amb abusos i foscors.

Per fer-ho, et necessitem més que mai.

Ajuda'ns a fer possible la nostra tasca. Qualsevol contribució és benvinguda.

Pots col·laborar amb el SIRECOVI fent una donació.

